

آیین‌نامه اجرایی نحوه نگهداری و درمان مجانین - مصوب ۱۳۹۸

در اجرای تبصره ۱ ماده ۲۰۲ قانون آیین دادرسی کیفری «آیین‌نامه اجرایی نحوه نگهداری و درمان متهمان مجانین» به شرح مواد آتی است .

ماده ۱- واژگان به کار رفته در این آیین‌نامه به مفهوم زیر می‌باشد:

الف - قانون: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۹۲/۱۲/۴.

ب - آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی نحوه نگهداری و درمان متهمان مجنون.

پ - مجنون: در آیین‌نامه مجنون فردی است که مطابق ماده ۱۴۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ در حین ارتکاب جرم دچار اختلال روانی بوده به نحوی که فاقد اراده یا قوه تمییز باشد و در مورد وی قرار موقوفی تعقیب صادر شده، لیکن جنون وی استمرار داشته و نیاز به نگهداری و درمان داشته باشد.

ت - مجنون خطرناک: مجنونی است که آزاد بودن وی ممکن است موجب آسیب مالی، جانی یا حیثیتی به خود و یا دیگران شود یا مخل نظم و امنیت عمومی باشد.

ث - مجانین: منظور مجنون یا مجنون خطرناک است.

ج - مرکز یا مراکز نگهداری و توانبخشی: به مرکزی اطلاق می‌شود که در سازمان بهزیستی به منظور ارائه خدمات توانبخشی پزشکی، روانی، اجتماعی، آموزشی و حرفه ای لازم برای مجنون تأسیس گردیده یا می‌شود.

چ - مرکز یا مراکز درمان و مراقبت: مرکزی در معیت بیمارستان‌های روان پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی یا بخشی از بیمارستان‌های مذکور است که به منظور درمان و مراقبت از مجنون خطرناک باید توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس یا اختصاص یابد.

ماده ۲- پس از صدور قرار موقوفی تعقیب نسبت به مجانین، حسب مورد باید به شرح زیر اتخاذ تصمیم -شود:

الف - در مورد مجنون خطرناک، بنا به دستور دادستان، تا پایدار شدن وضعیت روانی در یکی از مراکز درمان و مراقبت تعیین شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تحت درمان قرار می‌گیرد.

ب - در صورتی که به تشخیص مقام قضایی با جلب نظر پزشکی قانونی نیاز به بستری شدن مجنون در بیمارستان روان پزشکی نباشد و همچنین در صورت وصول گزارش از بیمارستان مبنی بر عدم ضرورت بستری بودن بیمار برای درمان، جهت ترخیص وی از بیمارستان یا اعزام به مرکز نگهداری و توانبخشی یا مرکز درمان و مراقبت دستور لازم توسط دادستان صادر خواهد شد.

تبصره - چنانچه حسب مورد به درخواست بیمارستان روان پزشکی یا پزشکی قانونی برای نگهداری مجانی نیاز به نیروهای حفاظتی باشد، در صورت لزوم، مقام قضایی دستور مقتضی به ضابطان دادگستری صادر می-کند.

ماده ۳- دادستان کل کشور موظف است ظرف یکماه پس از ابلاغ آیین-نامه با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان بهزیستی فهرست مراکز نگهداری و توانبخشی و مراکز درمان و مراقبت و تغییرات آن را برای اطلاع کلیه مراجع قضایی ارسال نماید.

تبصره - وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و سازمان بهزیستی مکلفند پاسخ استعلامات دادستان کل کشور را در اسرع وقت اعلام داشته و همکاری لازم را معمول نمایند.

ماده ۴- مسئولیت پذیرش مجنون خطرناک برای درمان و مراقبت به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و برای نگهداری و توانبخشی مجنون با سازمان بهزیستی خواهد بود.

تبصره - چنانچه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان بهزیستی در حوزه قضایی استان یا شهرستانی فاقد مرکز نگهداری و توانبخشی یا مرکز مراقبت و درمان از مجانی باشد، دادستان آنان را به مراکز دیگری که حسب مورد توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سازمان بهزیستی تعیین می-گردد، اعزام می-کند.

ماده ۵ - اعزام مجانی حسب مورد به مرکز نگهداری و توانبخشی یا مرکز درمان و مراقبت، در اجرای دستور دادستان، به عهده ضابطان دادگستری است. ضابطان دادگستری مکلفند مراتب تحویل آنان به مراکز مذکور را با تنظیم صورتمجلس برای درج در سابقه قضایی وی به مرجع قضایی رسیدگی کننده منعکس و نسخه-ای از آن را به دادستان ارائه کنند.

ماده ۶ - ملاقات با مجانی تابع ضوابط مرکز نگهداری و توانبخشی یا مرکز درمان و مراقبت می-باشد.

ماده ۷- دادستان باید بر امر نگهداری و توانبخشی و مراقبت و درمان مجانی در مرکز نگهداری و توانبخشی یا مرکز درمان و مراقبت به صورت مستمر نظارت نماید و در صورت برخورد با تخلف و موارد کمبود امکانات و نیازهای مراکز یاد شده مراتب را جهت اقدام مقتضی و عنداللزوم انعکاس آن به سازمان بهزیستی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دادستان کل کشور اعلام کند.

ماده ۸ - پس از طی دوره درمان و مراقبت یا توانبخشی و نگهداری در مراکز مذکور در ماده ۲ آیین‌نامه، مقام قضایی مربوط با جلب نظر پزشکی قانونی دستور ترخیص مجانین را صادر می‌کند.

ماده ۹- استنکاف از اجرای دستور دادستان در مورد نگهداری، مراقبت و درمان مجانین مشمول مقررات ماده ۵۷۶ قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم تعزیرات) می‌باشد.

ماده ۱۰- دولت موظف است در اجرای ماده ۵۶۷ قانون آیین دادرسی کیفری هر ساله بودجه لازم را جهت اجرای قانون و آیین‌نامه و مفاد ماده ۱۵۰ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ به منظور تأمین هزینه‌های مربوط به نگهداری و توانبخشی و درمان و مراقبت مجانین حسب مورد به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان بهزیستی کشور، تأمین نماید.

ماده ۱۱- نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه به عهده دادستان کل کشور می‌باشد.

ماده ۱۲- این آیین‌نامه در ۱۲ ماده و ۳ تبصره توسط وزیر دادگستری با همکاری وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه و در تاریخ ۱۳۹۸/۱/۲۶ به تصویب رییس قوه قضائیه رسید.

سیدابراهیم رئیسی - رئیس قوه قضائیه